

Rapport

Utbildningsnämnden

Behovsprognos för förskole- och skolplatser 2018–2035

Sammanfattning och slutsatser

Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men behoven varierar mellan kommundelarna. På Sicklaön, i Boo och i Älta är behovet av utbyggnad som störst. Under prognosperioden finns planering för cirka 4 000 nya förskoleplatser. Det är oerhört viktigt att utbyggnadstakten hålls. Om så inte sker kommer inte förskolegarantin att kunna uppfyllas d.v.s. att vårdnadshavare har rätt enligt skollagen till förskoleplats senast fyra månader efter det att de anmält önskemål om plats.

Grundskola

Efterfrågan på platser förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen som helhet. Behovet av ytterligare skolplatser för hela kommunen är totalt cirka 3 100 platser fram till 2035. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom Saltsjöbaden/Fisksätra. Utöver den planering som finns kommer det att behövas ytterligare skolplatser i slutet av prognosperioden. På västra Sicklaön planeras för ytterligare cirka 1 700 platser. Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i mitten av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten konkretiseras.

Efterfrågan på skolplatser i årskurserna 7–9 kommer att öka med cirka 1 800 under hela perioden. Dock finns ett underskott av platser fram till 2023. Utbudet skiljer sig mellan de olika kommundelarna. Skolorna på Sicklaön tar idag emot elever från andra kommundelar. Hänsyn till dessa elevströmmar har tagits i planeringen gällande antalet skolplatser. I Älta kommer det att råda brist på platser. Det innebär att antalet skolplatser i provisoriska lokaler bör ökas under byggnationstiden av Skolgallerian.

Det har under de senaste åren varit svårt för inflyttande att få skolplats under pågående läsår. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. För denna grupp

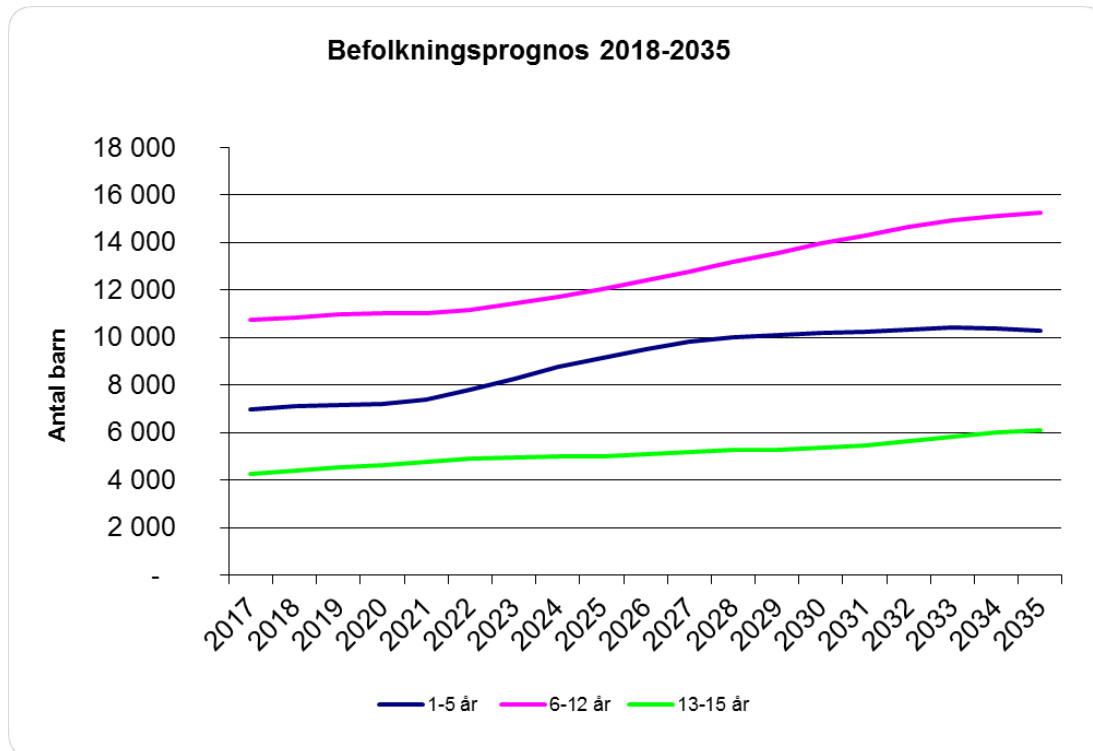
elever fungerar inte kundvalet tillfredställande. Det betyder att fler anordnare måste ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår.

Bakgrund

Behovsprognosen för förskole- och skolplatser är utbildningsnämndens planeringsinstrument gällande efterfrågan på förskole- och skolplatser totalt i Nacka och i de olika kommundelarna. Prognosen utgår från skollagens krav när det gäller närhet till förskolor och skolor vilket generellt innebär att plats ska erbjudas i barnets/elevens närområde. Kravet på närhet minskar allt eftersom barnet blir äldre.

Behovet av skolplatser har stadigt ökat under de senaste åren i Nacka. Anledningen är den befolkningsökning som har skett och fortsätter att ske i kommunen. Behovet av förskoleplatser har minskat något de senaste åren. Behovet kommer dock att öka under prognosperioden. Det är främst utbyggnaden av bostäder på västra Sicklaön som påverkar det kommande behovet av förskole- och skolplatser men även utbyggnaden av Tollareområdet, Orminge centrum, Älta centrum och Fisksätra centrum påverkar behovet.

Antalet förskolebarn 1–5 år beräknas att öka med 48 procent från 2017 fram till 2035 vilket innebär 3 331 barn i absoluta tal. De år som antalet 1–5 åringar ökar mest är från 2021 till 2028. Ökningen är då cirka 2 915 barn. Åldersgruppen 6–12 år ökar med 42 procent vilket innebär i absoluta tal 4 492 barn. Fram till 2021 ökar antalet barn med i genomsnitt 66 stycken per år. Därefter är ökningen i genomsnitt cirka 400 barn per år. Åldersgruppen 13–15 år beräknas öka med 43 procent vilket innebär en ökning i absoluta tal med cirka 1 834 barn. Fram till år 2023 kommer ökningen i genomsnitt per år att vara cirka 100 barn vilket är något färre än föregående prognos.

Metod

Prognosen grundas på följande förutsättningar:

- Befolkningsprognos för kommunens delområden.
- Uppdelning av kommunen i sju delområden.
- Efterfrågan på förskoleverksamhet 2017.
- Förskolornas och skolornas uppgifter om deras kapacitet för respektive år.
- Antalet platser i pedagogisk omsorg
- Utfall av skolval

I diagrammen som visas är de planerade förskole- och skolplatserna angivna som beslutade respektive ej beslutade. I kategorin beslutade ingår enheter där det finns ett investeringsbeslut eller avtal om utbyggnad med en aktör. Orsaken till uppdelningen är att utbildningsenheten anser det viktigt att särskilja planer om utbyggnad där beslut är tagna från planer om utbyggnad där beslut ej är tagna då det påverkar planeringsprocessen.

Befolkningsprognosen

Befolkningsprognosen omfattar åren 2017-2035 och utgår från kommunens befolkning 2017-12-31. Till prognosen läggs årlig in- och utflyttning i kommunen. Slutligen beräknas antalet födda och döda för respektive år. In- och utflyttningen och födelsetalen baseras på senast tillgängliga treårsperiods medelvärde för Nacka kommun. Befolkningsprognosen tar hänsyn till det framtida bostadsbyggandet under prognosperioden. Det innebär att om det inträffar förskjutningar i tiden av färdigställda bostäder kommer detta att påverka befolkningsutvecklingen och därmed behovet av förskole- och skolplatser.

Uppdelning i sju delområden

Nacka kommun har delats i sju olika geografiska delområden

- Västra Sicklaön
- Östra Sicklaön
- Norra Boo
- Södra Boo
- Fisksätra
- Saltsjöbaden
- Älta

Uppdelningen syftar till att klarlägga skillnader i efterfrågan och platstillgång mellan olika delområden. Indelningen av de geografiska områdena bygger på nyckelkodsområden. Det finns rörelser mellan och inom kommundelarna. Det innebär att ett område kan visa underskott på platser men att efterfrågan är tillgodosedd eftersom barnen/eleverna väljer skola i en annan kommunedel. Respektive delområden redovisas i bilaga 1. Denna rapport redovisar behoven av platser utifrån skollagens krav på närhet.

Efterfrågan och tillgång på platser

Efterfrågan på förskoleplatser mäts genom det antal barn som är placerade och de barn som står i kö och önskar plats omedelbart. Tillgången på förskoleplatser har fastställts utifrån de uppgifter som anordnarna har lämnat gällande maximal kapacitet. Kapaciteten varierar naturligtvis något beroende på de placerade barnens ålder och behov av särskilt stöd. I prognosen över tillgången på platser ingår planerad utbyggnad till följd av nya bostadsområden om inte annat anges. Enligt skollagen har föräldrar rätt att få förskoleplats om de önskar, att hänvisas till pedagogisk omsorg är inte förenligt med lagstiftningen. Av den anledningen har antalet platser i pedagogisk omsorg inte tagits med fullt ut i prognosen.

Antalet skolplatser beräknas utifrån de uppgifter skolorna har lämnat om sin maximala kapacitet. Maximalt antal skolplatser är för vissa skolor inte detsamma som nuvarande antal elever. Exempelvis har några skolor lokalyta som möjliggör att de kan ta emot fler elever än vad som görs idag. De fristående skolorna i Nacka tillämpar syskonförtur och kötid som antagningskriterier vilket innebär att närhet inte ger företräde till dessa skolor.

Behov av förskole- och skolplatser i Nacka

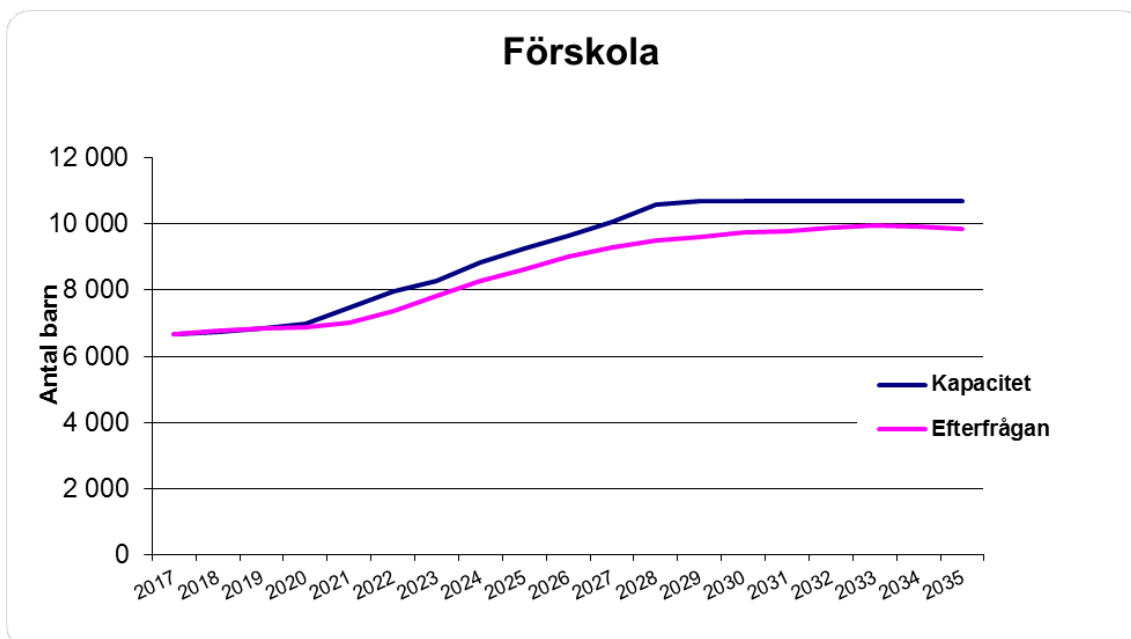
Denna prognos visar att det finns, med några få undantag, planering för att möta kommande behov av förskole- och skolplatser. En förutsättning för föreliggande prognos

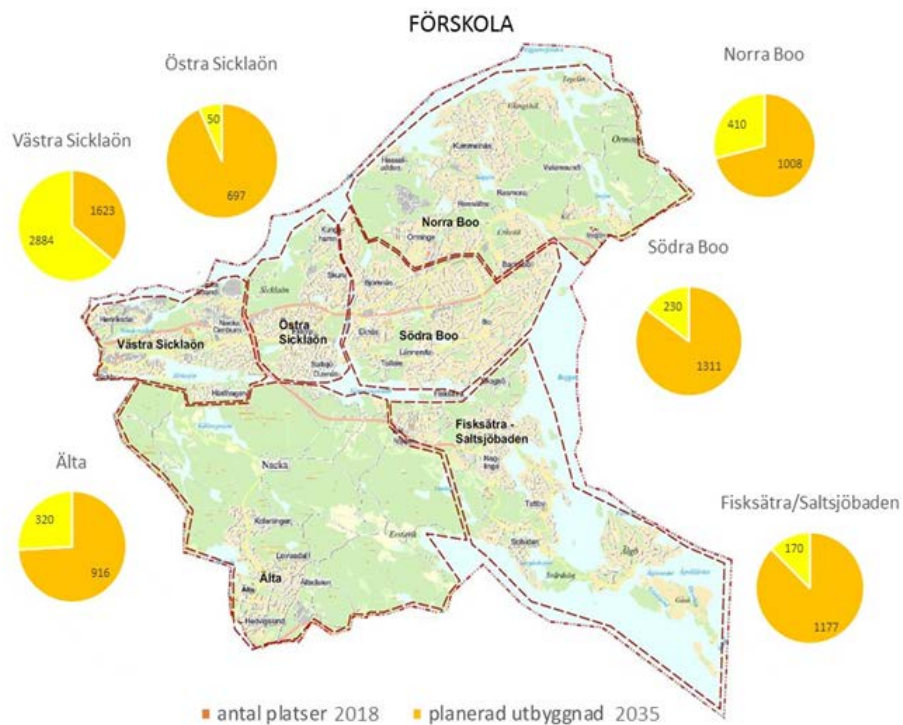
är givetvis att den planering som finns för att möta kommande behov kommer till stånd inom den tidsram som prognostiserats.

En grundförutsättning för att kundvalet ska fungera är att det finns tillräckligt med förskole- och skolplatser så att vårdnadshavare och elever har möjligt att välj en förskola eller skola som man önskar. Det förutsätter en god tillgång på platser.

Förskola

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. På Sicklaön, i Boo och i Älta är behovet av utbyggnad som störst. Under prognosperioden finns planering för cirka 4 000 nya förskoleplatser. I den planering som ligger finns det ett överskott på förskoleplatser totalt i kommunen. Det beror främst på att behoven schablonberäknas i ett tidigt stadium i nybyggnadsprojekten. Revidering av behoven sker därefter kontinuerligt utifrån aktuella uppgifter. För närvarande är 118 barn placerade hos anordnare utanför Nacka en mindre ökning jämfört med föregående år. I många av dessa fall har förälder valt att stanna kvar på den förskola som barnet var på innan de flyttade till Nacka i avvaktan på att få den förskola som de valt i första hand. På östra Sicklaön bör en utökning ske med 100-130 platser och med 100 platser i Saltsjöbaden. Den utökningen finns inte med i nuvarande planering.

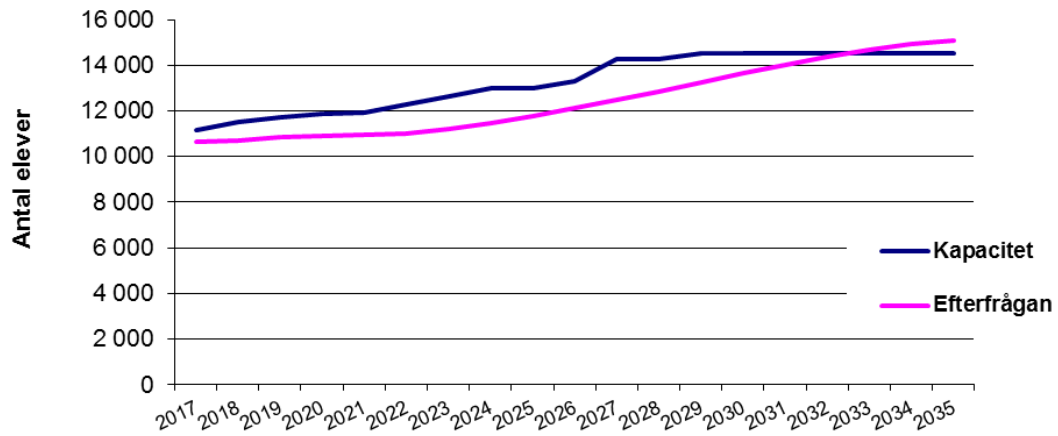

Förskoleklass och årskurserna 1-6

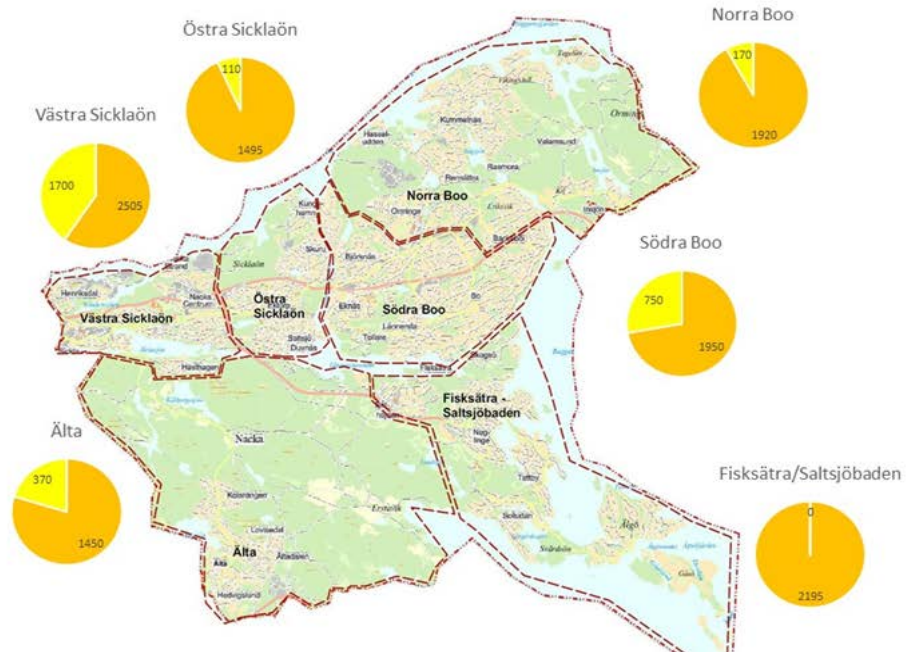
Efterfrågan på platser i förskoleklass och årskurserna 1–6 är tillgodosedd med den planering som finns för kommunen som helhet. Behovet av ytterligare skolplatser för hela kommunen är totalt cirka 3 100 platser fram till 2035. Nya skolenheter planeras i alla kommundelar förutom Saltsjöbaden/Fisksätra. Utöver den planering som finns så kommer det att behövas ytterligare skolplatser i slutet av prognosperioden. På västra Sicklaön planeras för ytterligare cirka 1 700 platser. Totalt i kommunen kommer det att bli ett större överskott av platser i mitten av prognosperioden. Det är en svårighet att synkronisera behovet av skolplatser med utbyggnadstakten av bostäder. Det är inte möjligt att bygga skolorna i de sista byggetapperna eftersom det då kommer att råda brist på platser ett antal år. Denna fråga bör belysas djupare i samband med att byggprojekten konkretiseras.

Det har under de senaste åren varit svårt för inflyttande att få skolplats under pågående läsår. Orsaken är ibland kapacitetsbrist men även skolornas organisation. För denna grupp elever fungerar inte kundvalet tillfredställande. Det betyder att fler anordnare måste ha en beredskap för att kunna ta emot elever under pågående läsår.

Förskoleklass och årskurs 1-6

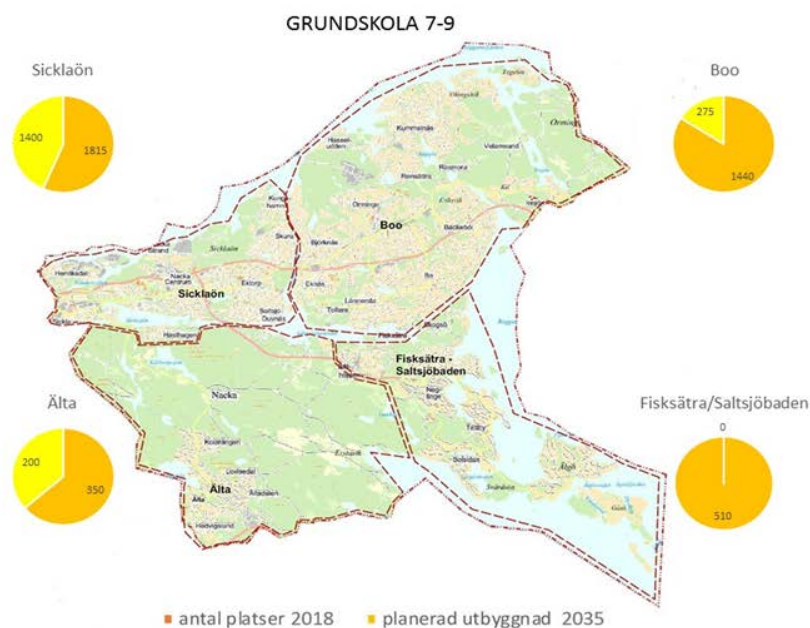
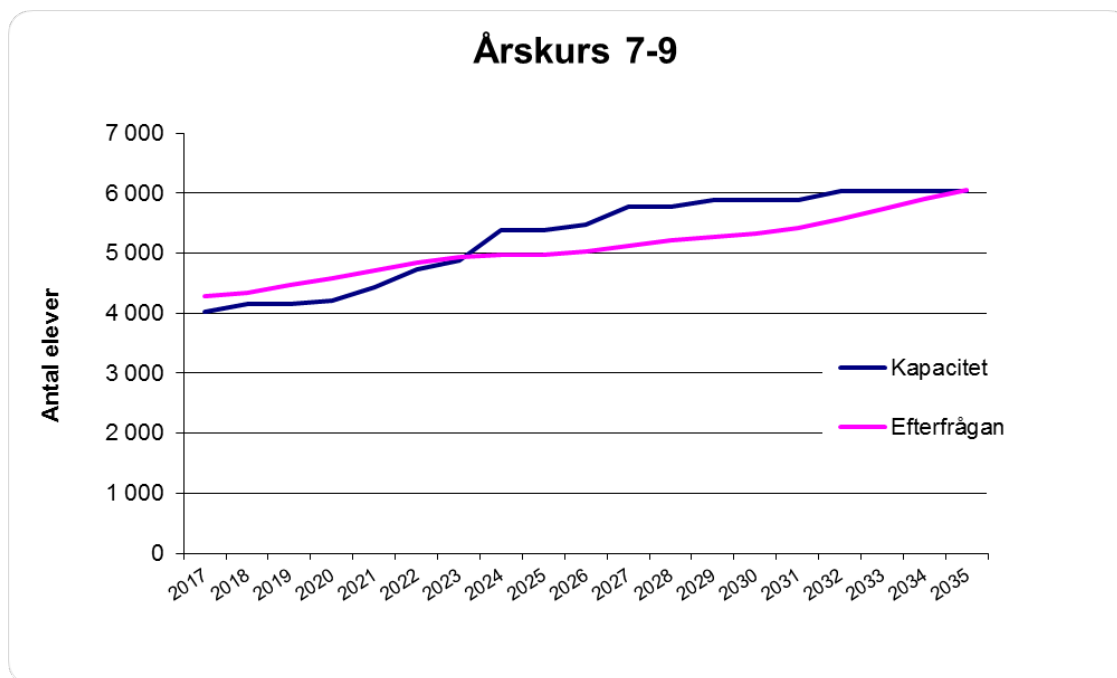

GRUNDSKOLA F-6

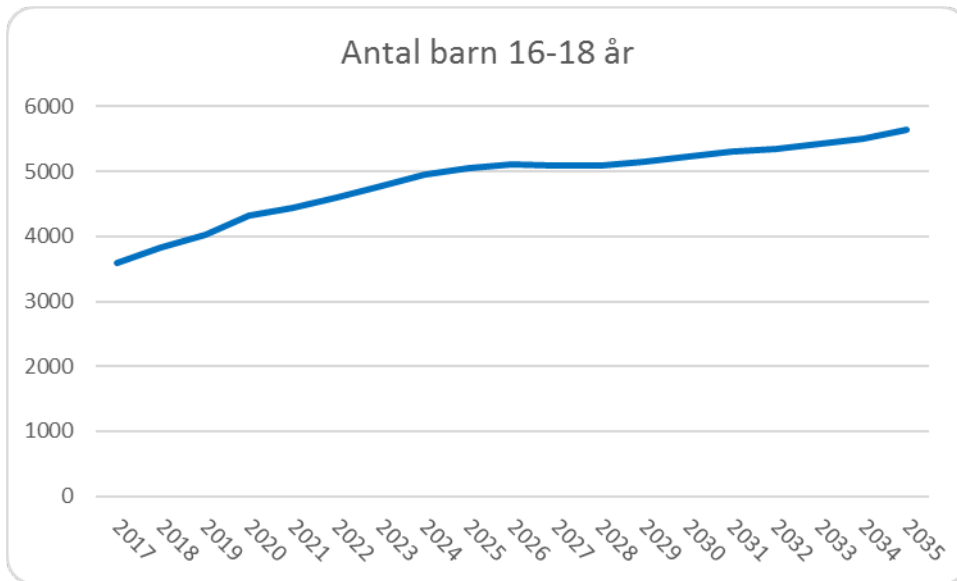
Årskurserna 7-9

Efterfrågan på skolplatser i årskurserna 7-9 kommer att öka med cirka 1 800 under hela perioden. Dock finns ett underskott av platser fram till 2023. Utbudet skiljer sig mellan de olika kommundelarna. Skolorna på Sicklaön tar idag emot elever från andra kommundelar. Hänsyn till dessa elevströmmar har tagits i planeringen gällande antalet skolplatser. I Älta kommer det att råda brist på platser. Det innebär att antalet skolplatser i provisoriska lokaler bör ökas under byggnationstiden av Skolgallerian.

Gymnasieplatser

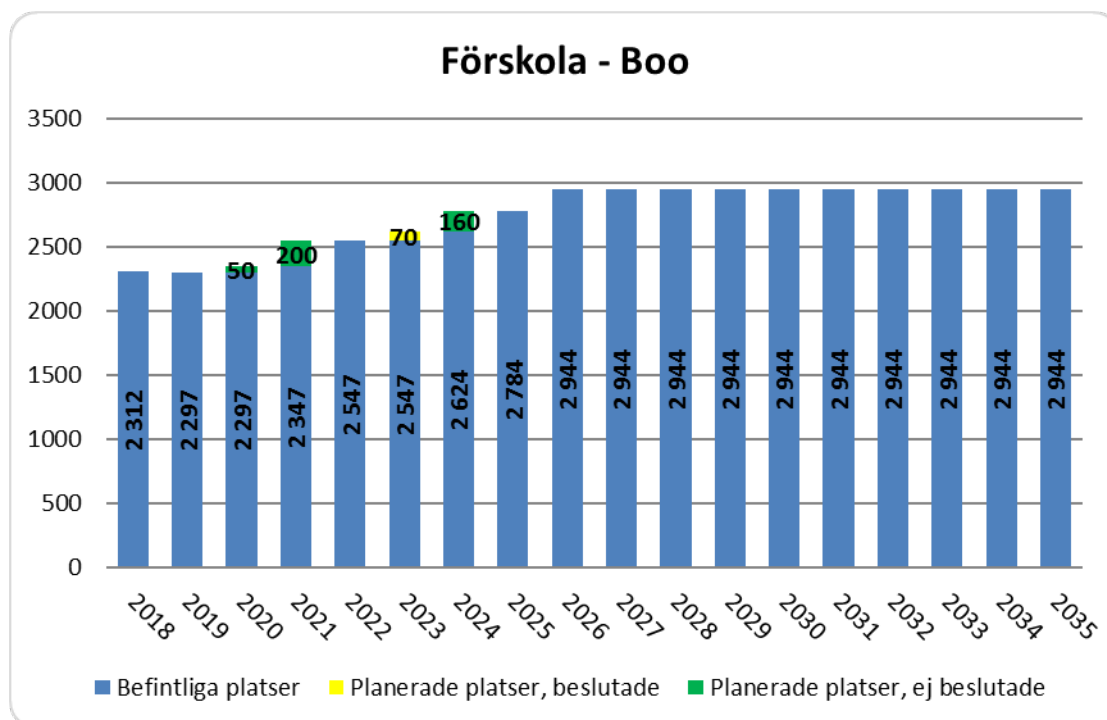
Antalet ungdomar i gymnasieåldern kommer att öka med cirka 2 000 fram till år 2035. En tidigare analys av behovet av framtida gymnasieplatser i Nacka visar att behovet är cirka 2 000 nya platser med hänsyn tagen till sökmönstren i gymnasiregionen.

Förskola per kommunedel

Boo

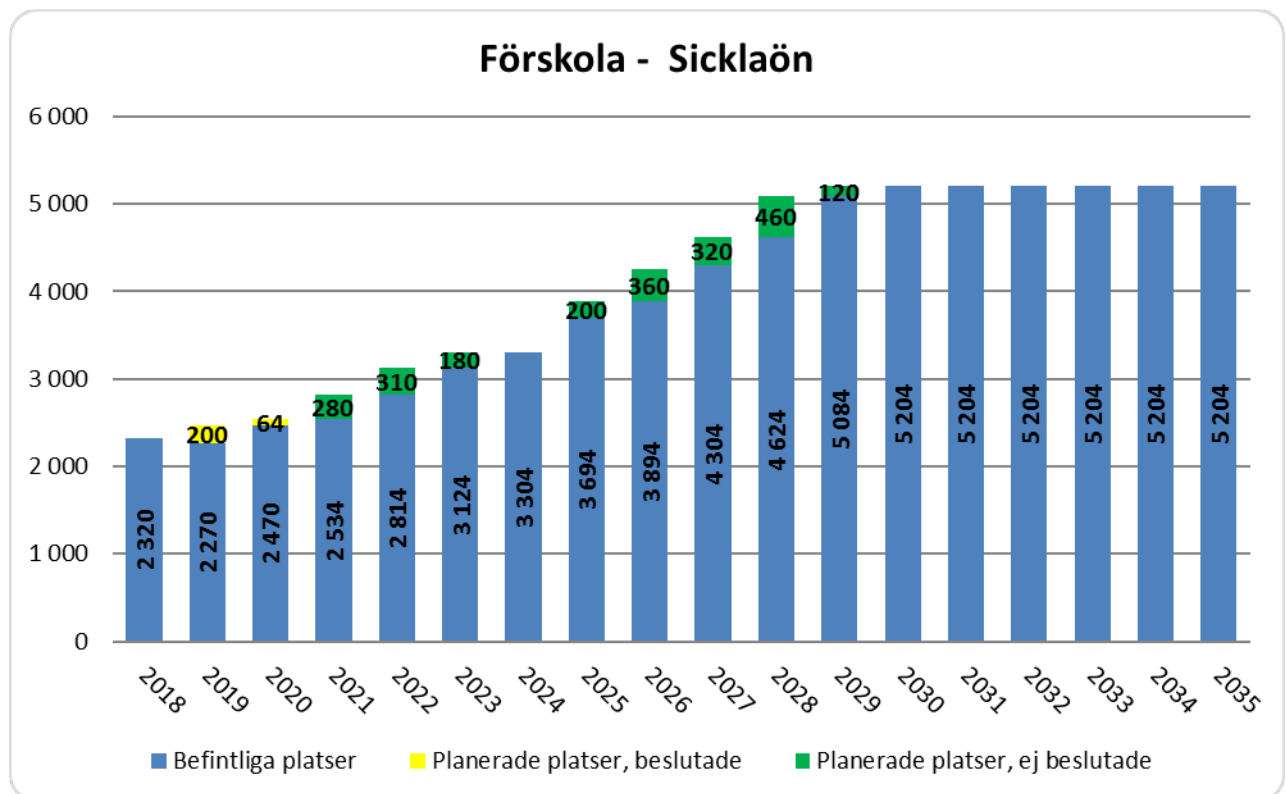
I området finns det cirka 2 300 förskoleplatser fördelade på 33 enheter. I Boo är utbudet av platser tillräckligt under perioden. Det finns ett visst underskott i södra Boo som vägs upp av tillgången på platser i norra Boo. I prognosen ingår utbyggnaden av förskoleplatser i Tollareområdet, Orminge centrum, Telegrafberget och Lännersta. Sammantaget innebär det 480 nya platser.

Sicklaön

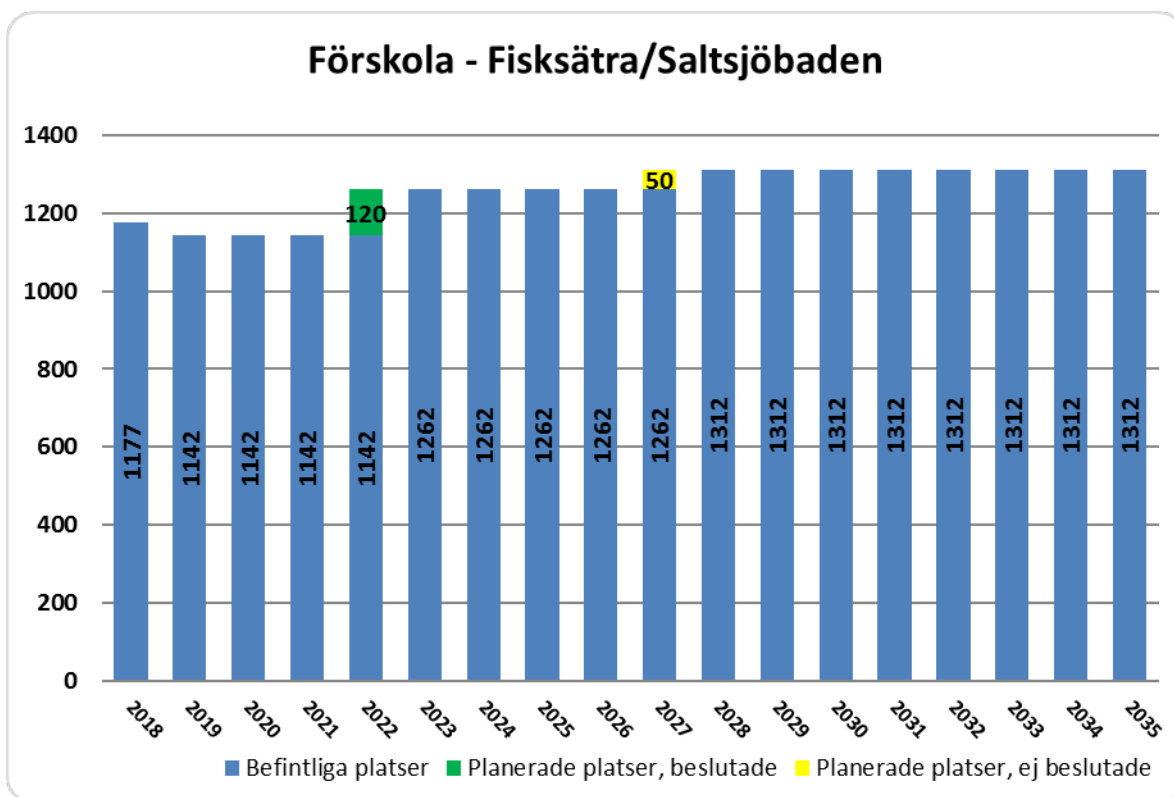
I området finns det cirka 2 300 förskoleplatser fördelade på 26 enheter. Under prognosperioden planeras för cirka 2 500 nya förskoleplatser i området. Det är framför allt från 2021 och framåt som behovet ökar mest. Det är naturligtvis en följd av Nacka stads framväxt. Behovet av platser är schablonberäknat då det idag inte är känt vilken blandning av bostadstorlekar som kommer att byggas. Denna kraftiga ökning av förskoleplatser ställer stora krav på planering och genomförande men är fullt möjlig då det handlar om nybyggnation där behovet av förskoleplatser planeras in från början.

På östra Sicklaön prognostiseras ett underskott på platser från år 2022. Här behövs ytterligare cirka 100–130 platser trots att det finns platser på västra Sicklaön eftersom kravet på närhet enligt skollagen då inte uppfylls, se bilaga 1.

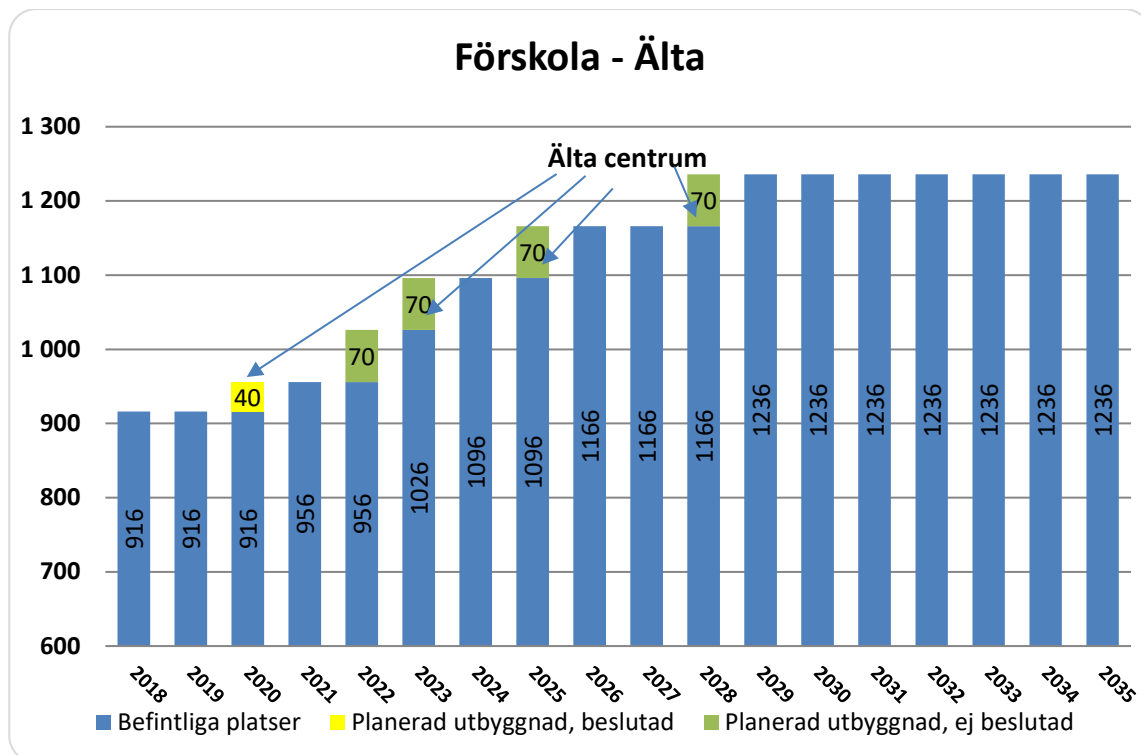
Fisksätra och Saltsjöbaden

I området finns det 1 177 förskoleplatser fördelade på 15 förskolor. Barnantalet ökar i Fisksätra och mot slutet av perioden även i Saltsjöbaden. Eftersom cirka 100 barn från Fisksätra idag är placerade i Saltsjöbaden visas en gemensam prognos för de båda områdena. Mot slutet av prognosperioden är antalet platser för få då efterfrågan från barn som bor i Saltsjöbaden ökar. Det betyder att kundvalssystemet inte kommer att fungera tillfredställande eftersom det bör finnas fler platser än vad som efterfrågas av barnen i Saltsjöbaden för att möta efterfrågan från Fisksätra. Den utbyggnad som planeras är 120 platser i Fisksätra och 50 platser i Saltsjöbaden. Behovet beräknas till ytterligare 100 platser.

Älta

I Älta finns 13 förskoleenheter med 916 platser. Befolkningsprognosen visar en marginell minskning av antalet förskolebarn jämfört med tidigare prognos. Det underskott som funnits är nu borta tack vare utökning av befintlig förskola och en ny förskola. Nya förskolor finns planerade för Älta centrum i samband med ny bostadsbebyggelse. Behovet av platser i Älta centrum är naturligtvis beroende av den kommande dimensioneringen av bostäder i området. Allt eftersom planeringen blir mer konkret kommer behovet av förskoleplatser att kunna säkerställas bättre.

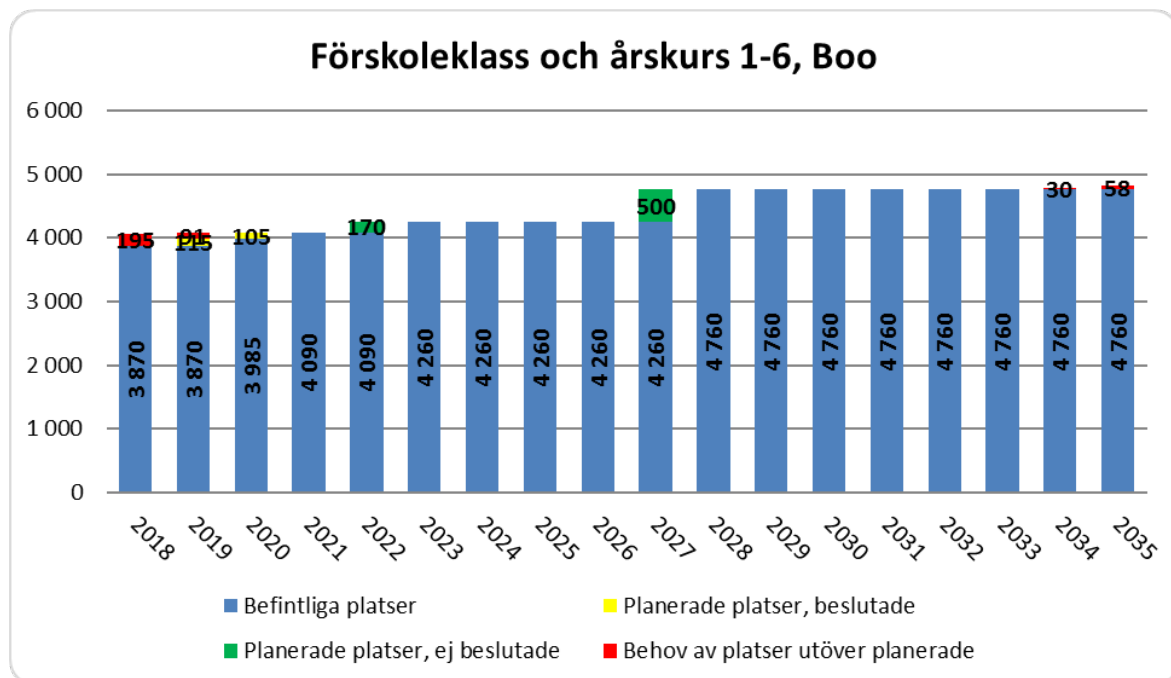

Förskoleklass och årskurs 1-6

Boo

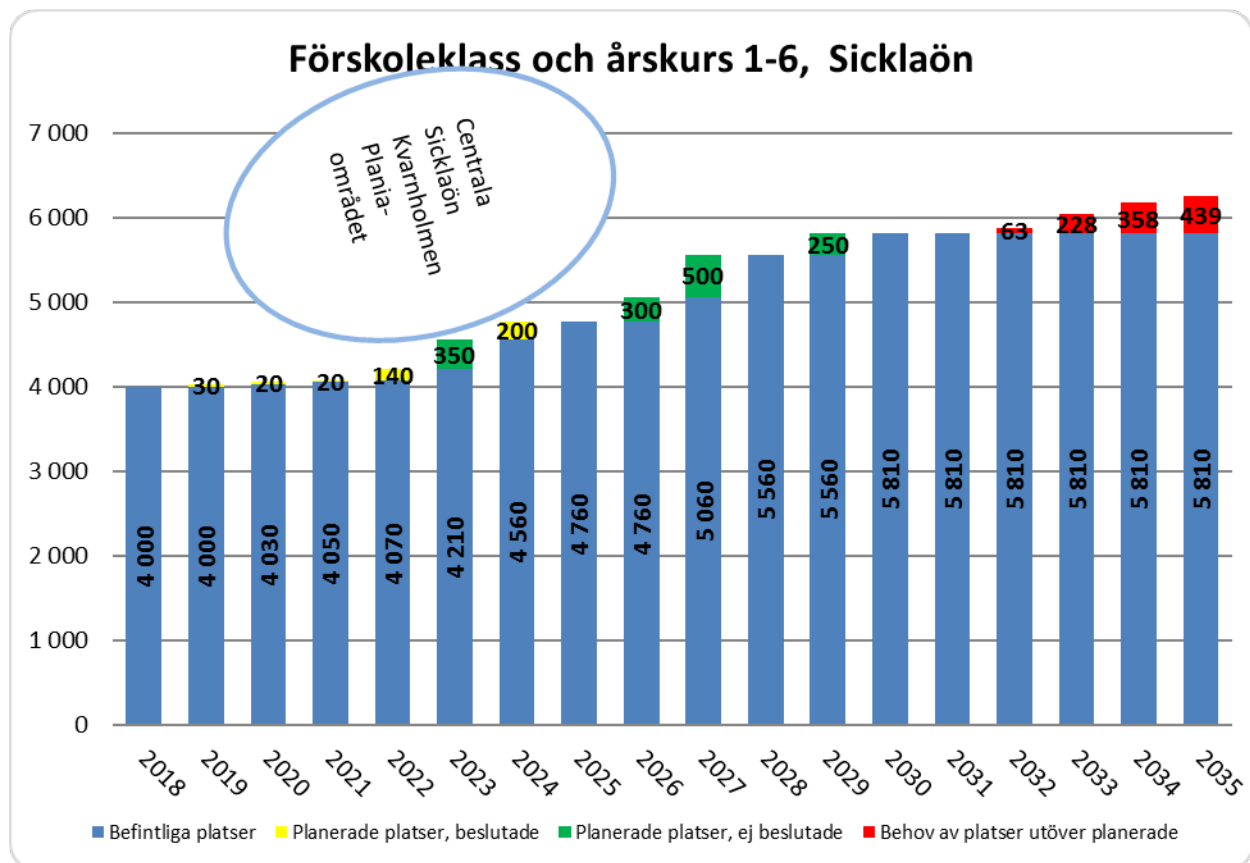
De senaste åren har behovet av skolplatser överstigit utbudet i Boo. Situationen har lösts genom utbyggnad av befintliga verksamheter. Med den utbyggnad som nu planeras kommer det att råda balans mellan utbud och efterfrågan förutom de sista åren av perioden.

I prognosen finns en utbyggnad av Orminge skola, Johannes Petri skola och Lännersta skola medräknad. Dessutom ingår en ny skola med plats för 500 elever i Dalkarlsängen.

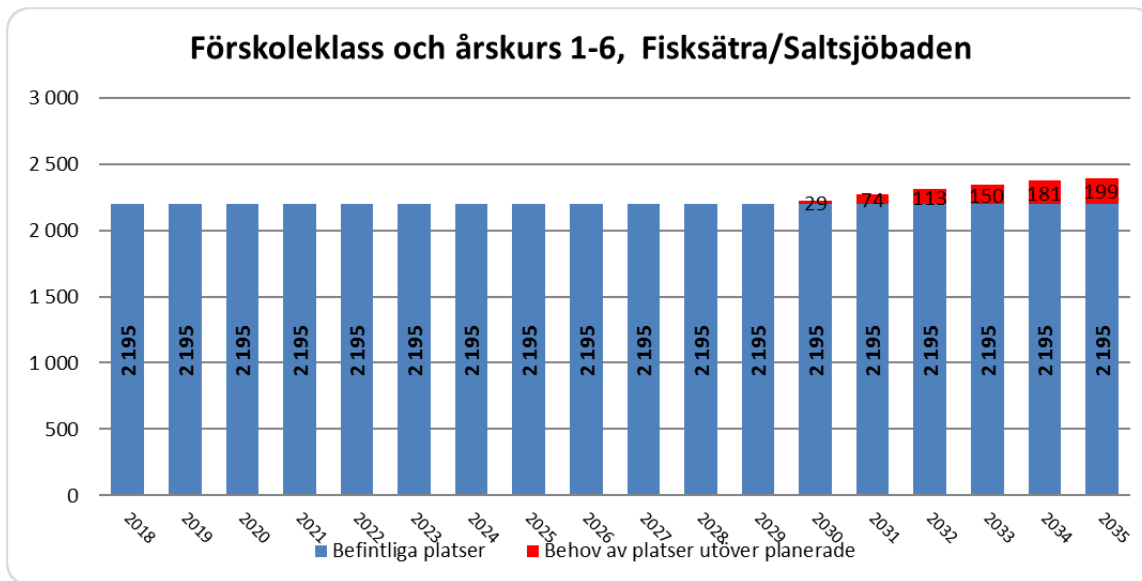
Sicklaön

På Sicklaön finns det ett stort utbud av skolplatser under prognosperiodens första del. Några av skolorna är mycket efterfrågade och där har en utbyggnad skett. En viktig aspekt när det gäller kapaciteten är att skolorna på Sicklaön även efterfrågas av elever från andra kommuner. Det innebär att det måste finnas ett ”överskott” av platser då efterfrågan mäts utifrån elevantalet på Sicklaön. I prognosen ingår utbyggnad av två skolor i Planiaområdet bl.a. Sickla skola, utbyggnad av Jarlabergs skola, en ny skola i centrala Nacka och Ebba Brahe-skolan på Kvarnholmen. När i tiden detta kommer att ske är osäkert eftersom det följer bostadsbyggnadstakten. Saltsjö-Duvnäs montessoriskolan kommer att starta höstterminen 2018 på östra Sicklaön. Sammantaget planeras för cirka 2 100 skolplatser för förskoleklass och årskurserna 1–6. Vid periodens slut beräknas ett underskott på 500 skolplatser vilket måste beaktas i kommande planering.

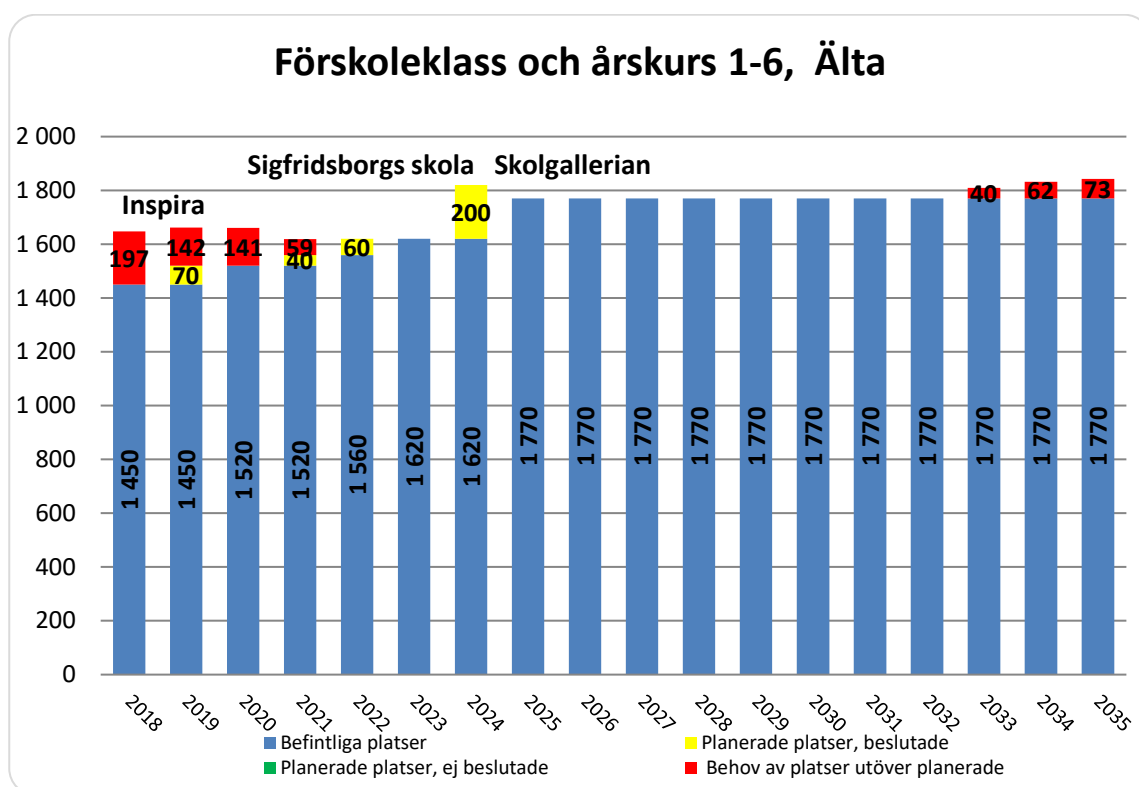
Fisksätra och Saltsjöbaden

När Fisksätra/Saltsjöbaden ses som ett område finns det tillräcklig med skolplatser för närvarande. I slutet av perioden finns ett underskott vilket beror på att antalet barn ökar i Fisksätra och Saltsjöbaden. Det är många elever från Fisksätra som väljer att gå i skola i Saltsjöbaden och då främst i Igelboda skola. Idag kommer cirka 60 procent av Igelboda skolas elever från Fisksätra. Därför är det i detta sammanhang av värde att se utbudet och behovet av elevplatser för dessa områden sammantaget. Behovet av fler skolplatser i området från 2031 måste beaktas i kommande planering.

Älta

Prognosen för Älta visar på kort sikt en brist på skolplatser. Sigfridsborgs skola kommer att byggas ut för att kunna möta den ökade efterfrågan från de nya bostadsområdena södra Hedvigslund och Ältadalen. I planeringen för Älta centrum ingår en utökning av antalet skolplatser genom att en skolgalleria skapas där Stavsborgsskolan ligger i dag. Sammantaget beräknas antalet platser utökas med cirka 400. Efter den utbyggnaden beräknas utbudet av platser tillräckligt.

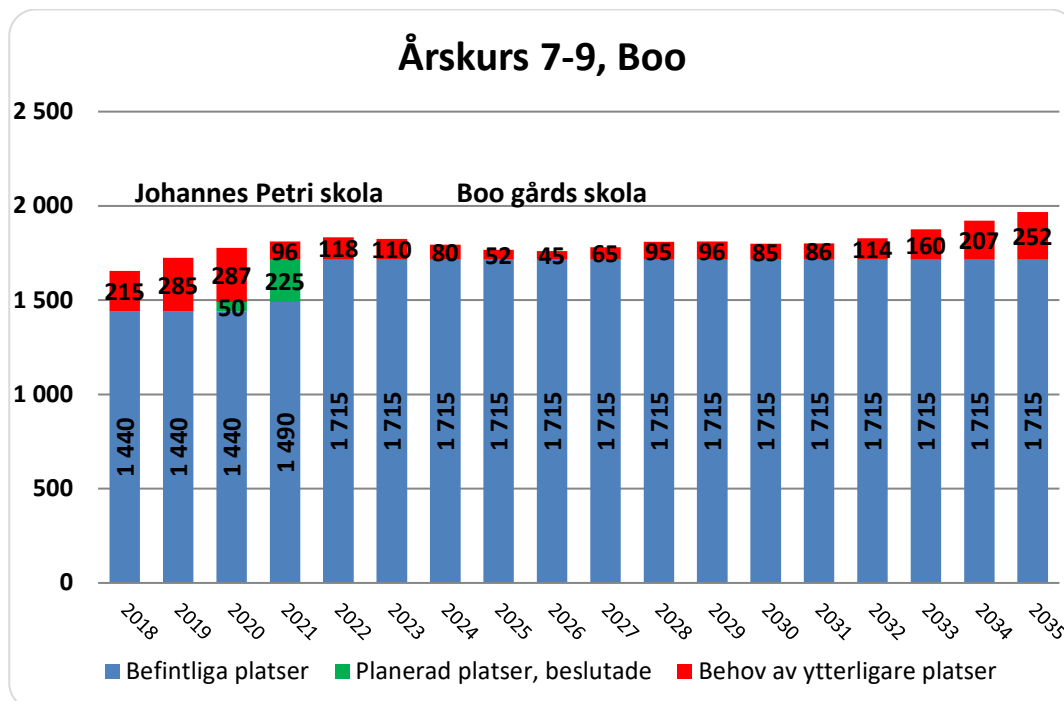

Årskurs 7-9

Valet av skola till årskurs sju visar en ganska stor rörlighet inom kommunen och då framför allt in mot Nackas centrala delar.

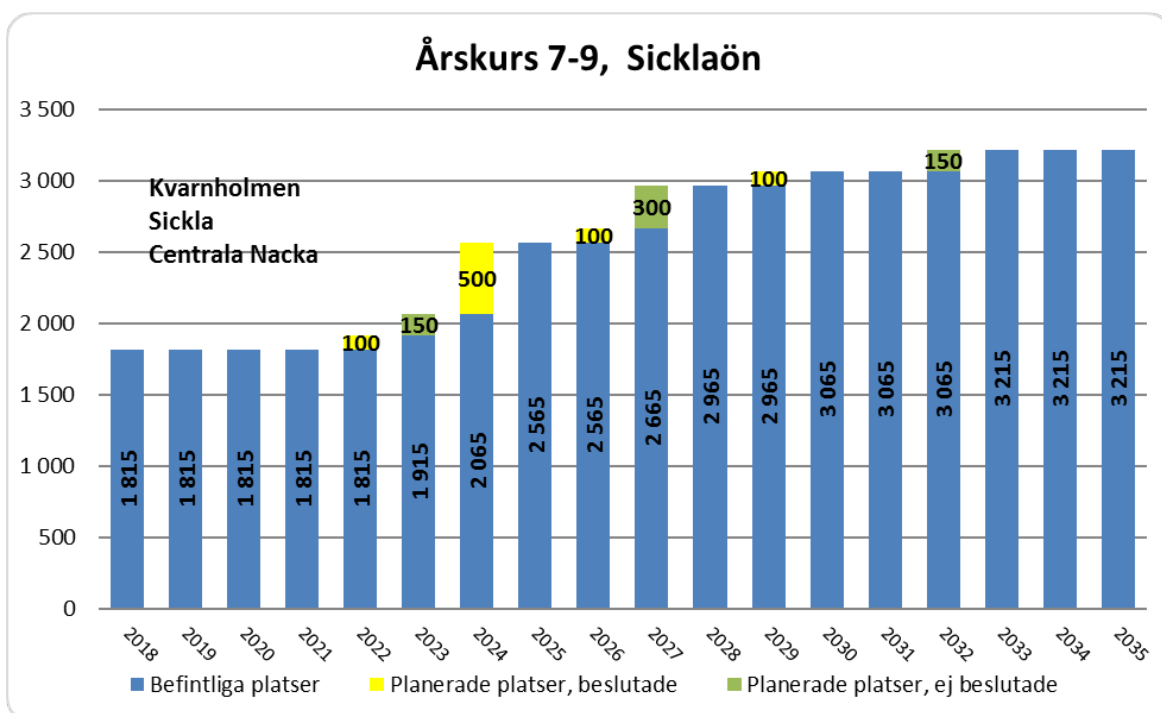
Boo

Prognosen visar som tidigare ett stort kommande behov av ytterligare skolplatser för årskurserna 7-9. Hänsyn har då tagits till att ett visst antal elever väljer skola utanför Boo. Den planerade utbyggnaden av Boo gårds skola till en F-9 skola kommer att ge Boo tillräckligt med skolplatser för de aktuella årskurserna. Antalet nya platser som planeras uppgår till 275.

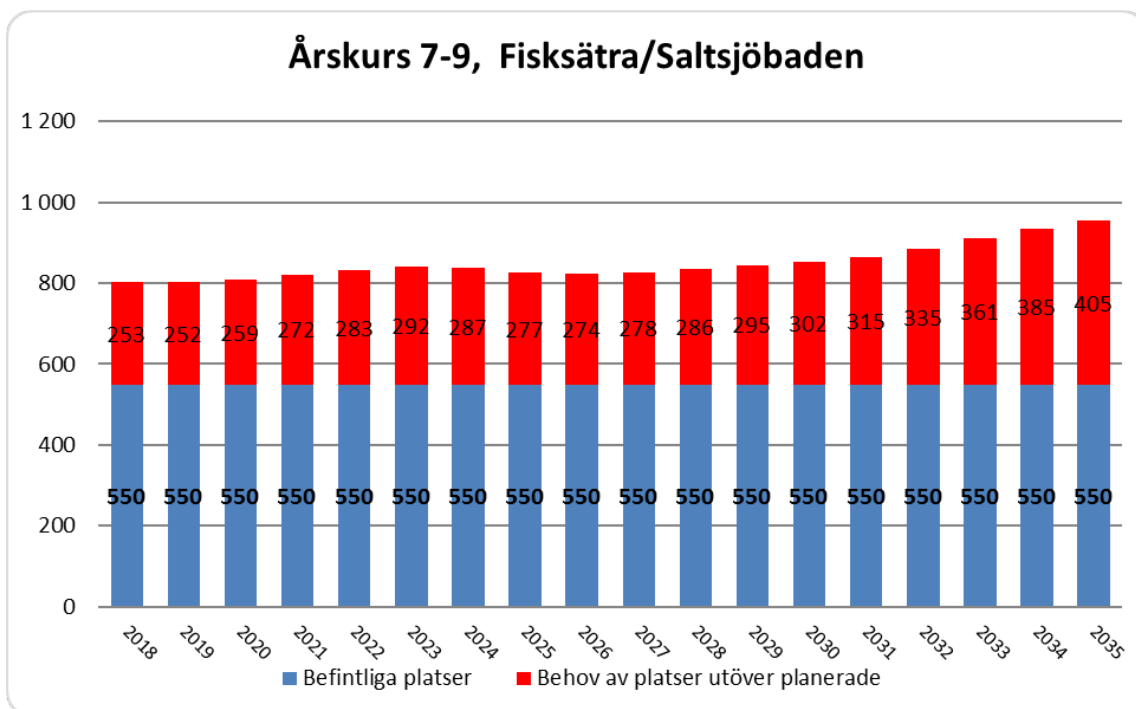
Sicklaön

Många elever från övriga kommundelar i Nacka väljer skola på Sicklaön. Därför finns och behövs ett överskott när antalet platser ställs mot antalet 13–15-åringar i området. Antalet barn i åldersgruppen kommer att öka med cirka 1 100 under perioden och mot den bakgrunden bör antalet skolplatser minst öka i samma omfattning eftersom en beredskap bör finnas för att fler elever kommer att välja skola på västra Sicklaön. I området planeras en utbyggnad med cirka 1 400 platser.

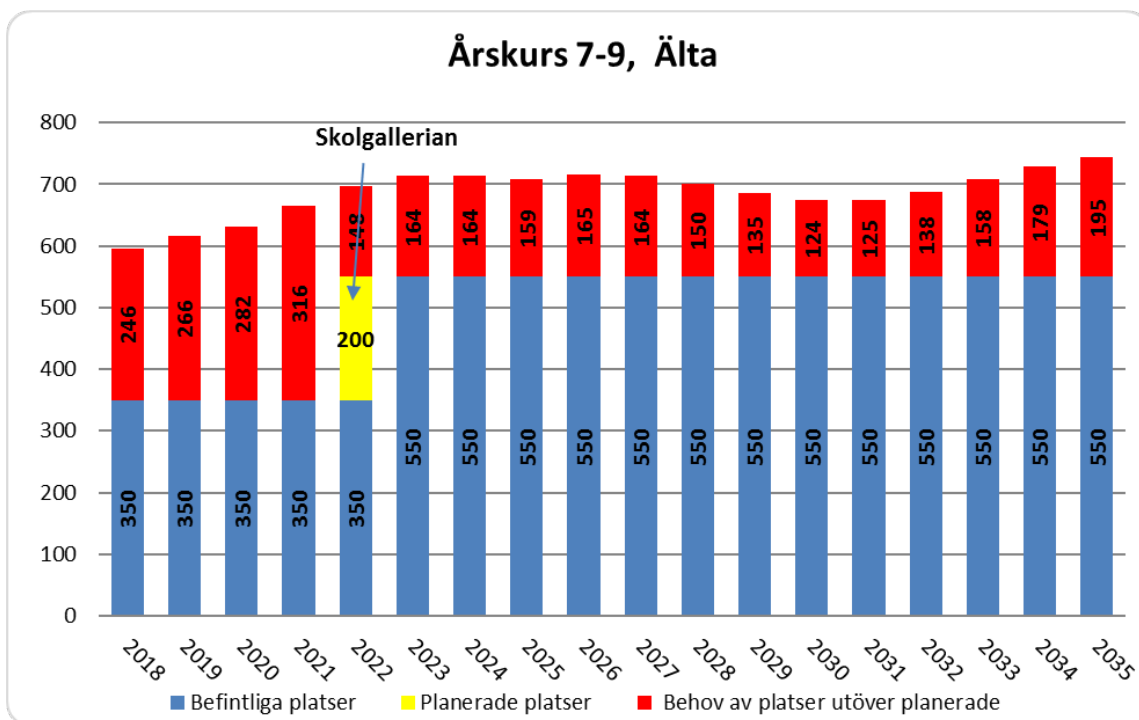
Fisksätra/Saltsjöbaden

I området får alla elever som väljer sitt närområde plats trots den underkapacitet som finns. Under perioden ökar antalet barn främst i Fisksätra men även i Saltsjöbaden. Ett stort antal av eleverna väljer skola i andra områden. Av åldersgruppen går cirka 45 procent i skola utanför Fisksätra/Saltsjöbaden. Underskottet av platser ökar dock under den senare delen av prognosperioden vilket betyder att beredskap bör finnas för att kunna erbjuda skolplatser för de aktuella årskurserna i området.

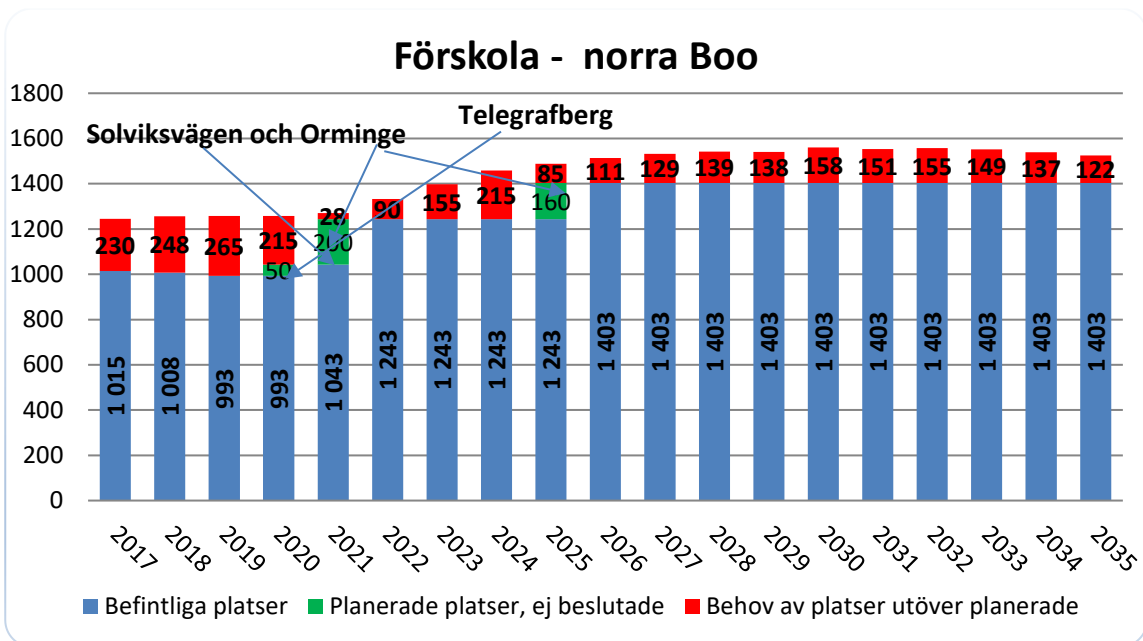
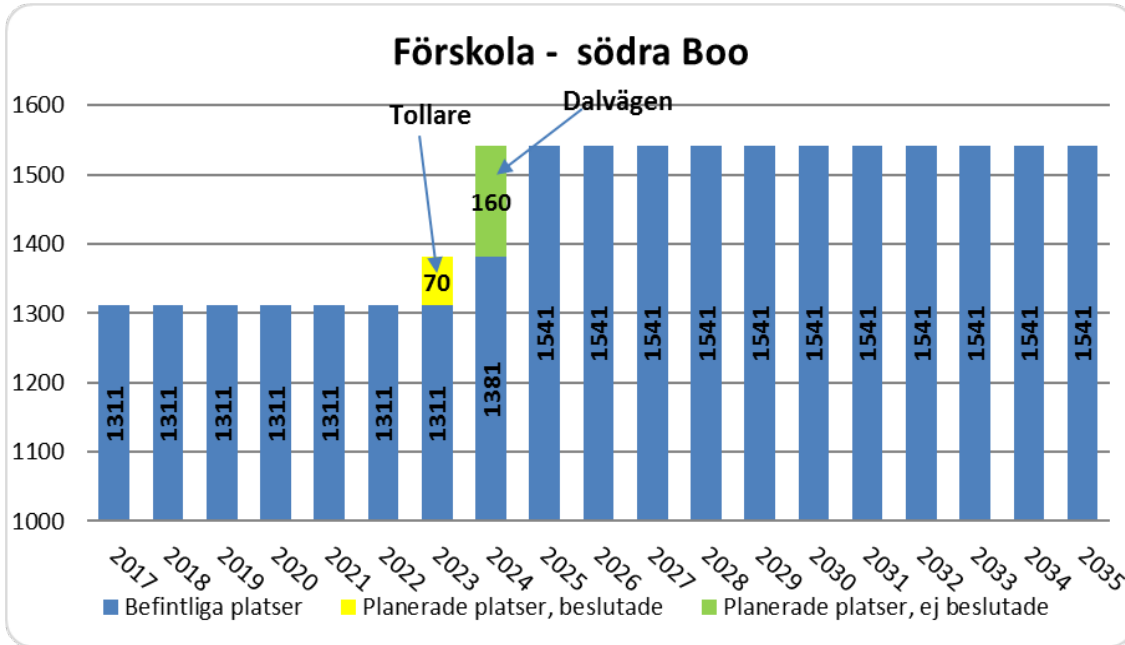

Älta

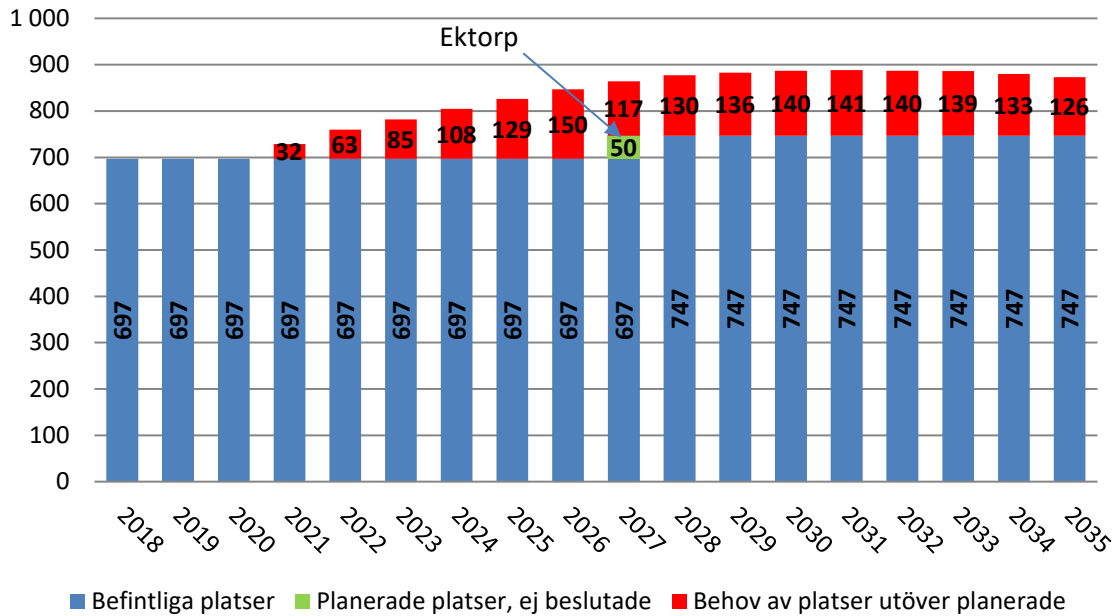
I området finns det skolplatser till de som önskar men med mycket liten marginal. Många elever väljer att gå årskurserna 7-9 i skolorna på Sicklaön. Cirka hälften av eleverna väljer att gå årskurserna 7-9 på annan ort. Antalet barn i åldersgruppen ökar betydligt under perioden. Antalet skolplatser kommer att öka när skolgallerian byggs i Älta centrum. Den beräknas vara färdig år 2024. Antalet elevplatser måste öka senast 2022 vilket innebär en utökning i provisoriska lokaler.

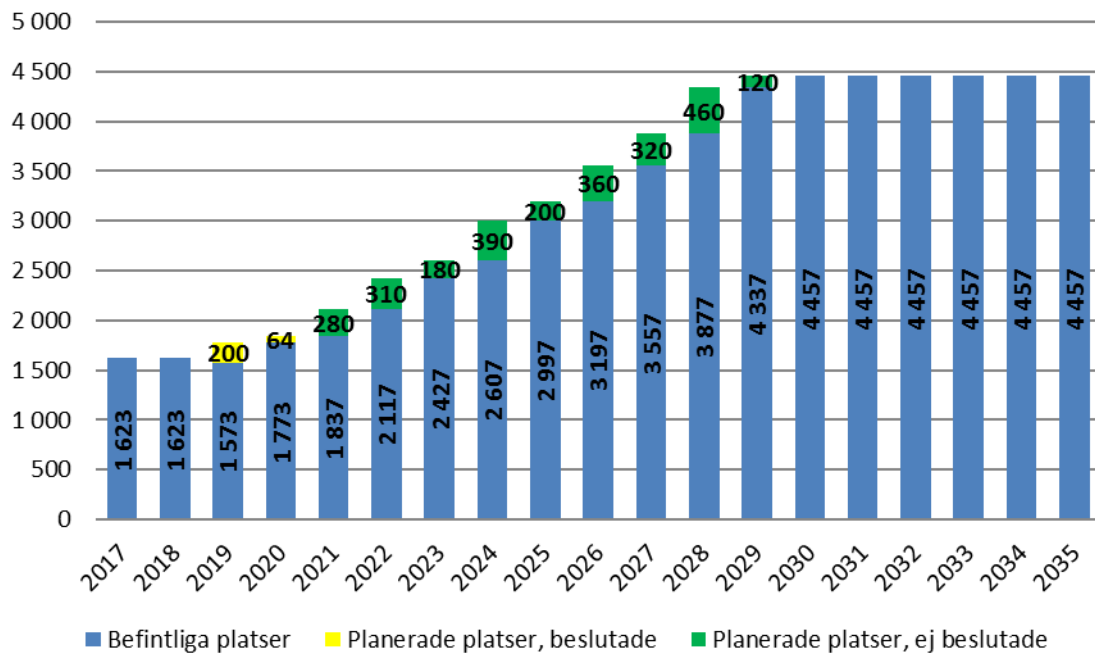
Behovsprognos per delområden Boo, Sicklaön, Fisksätra och Saltsjöbaden

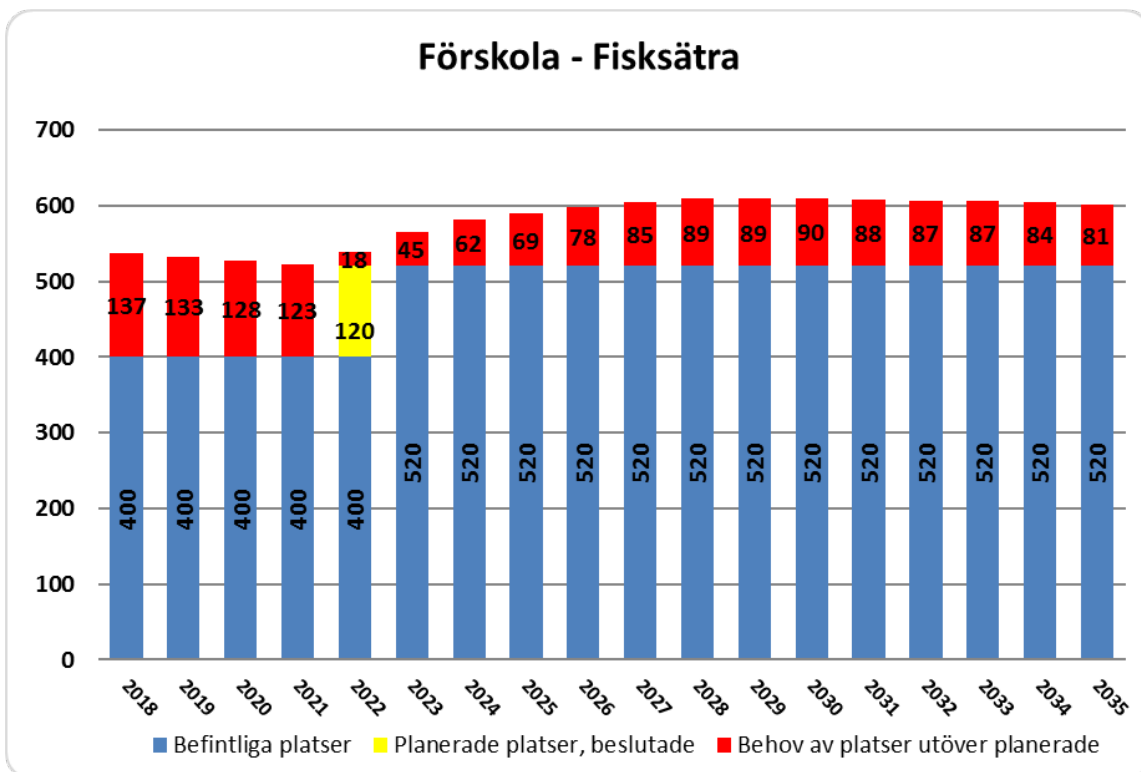
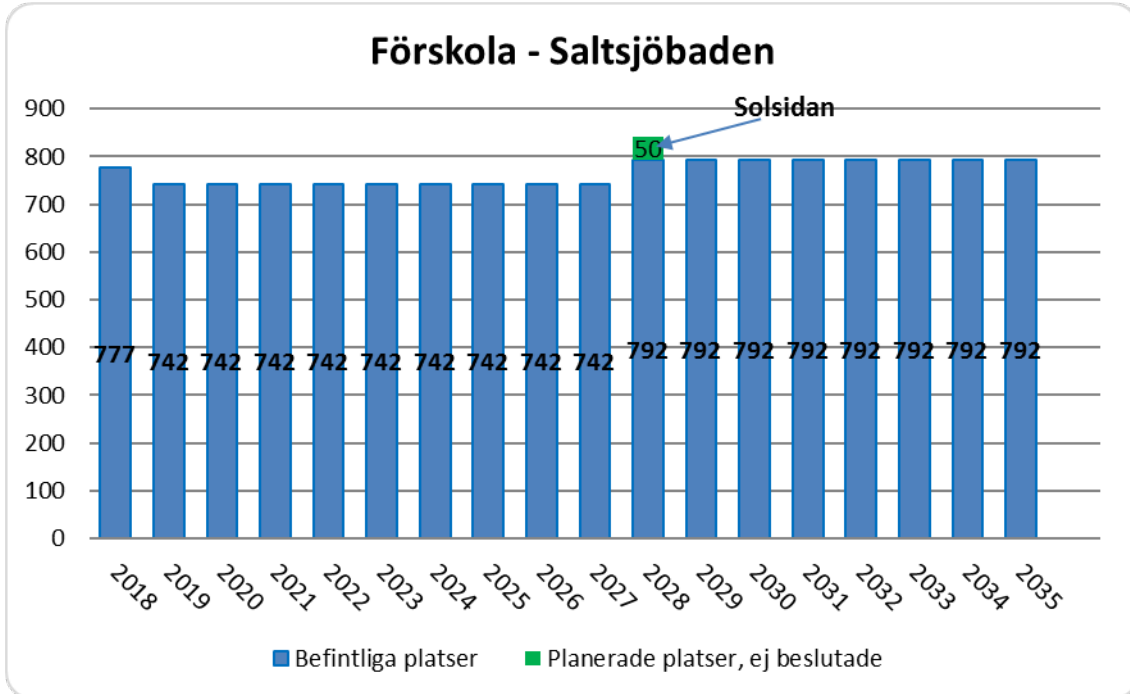

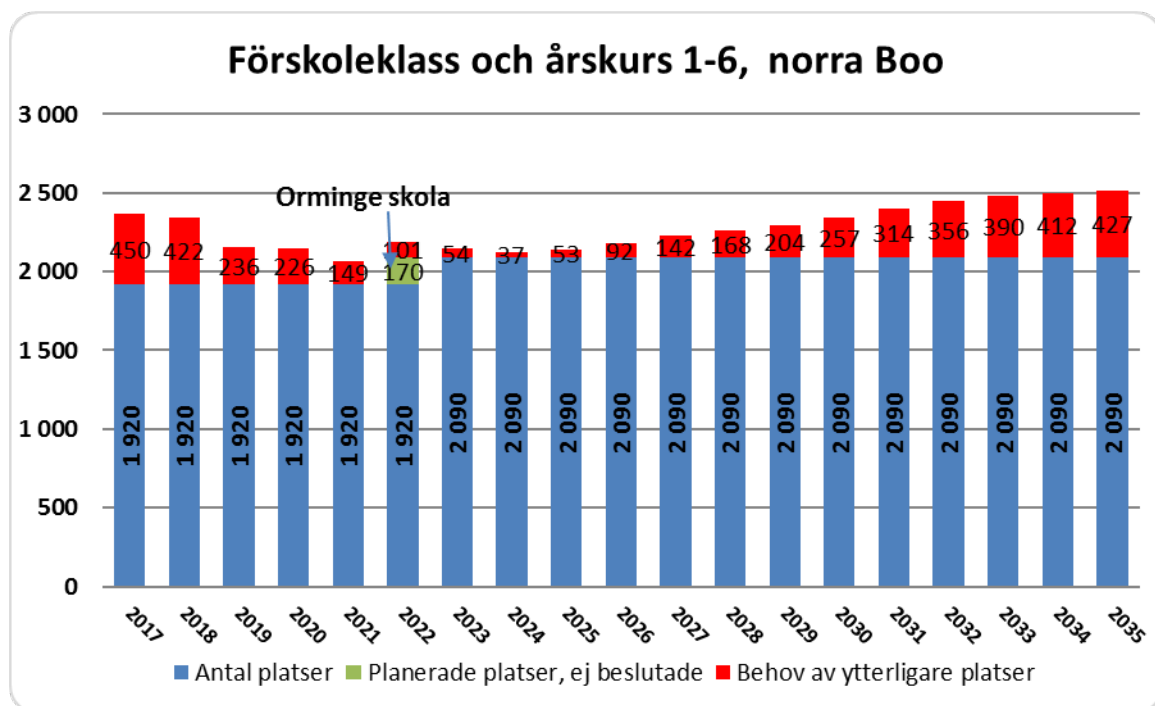
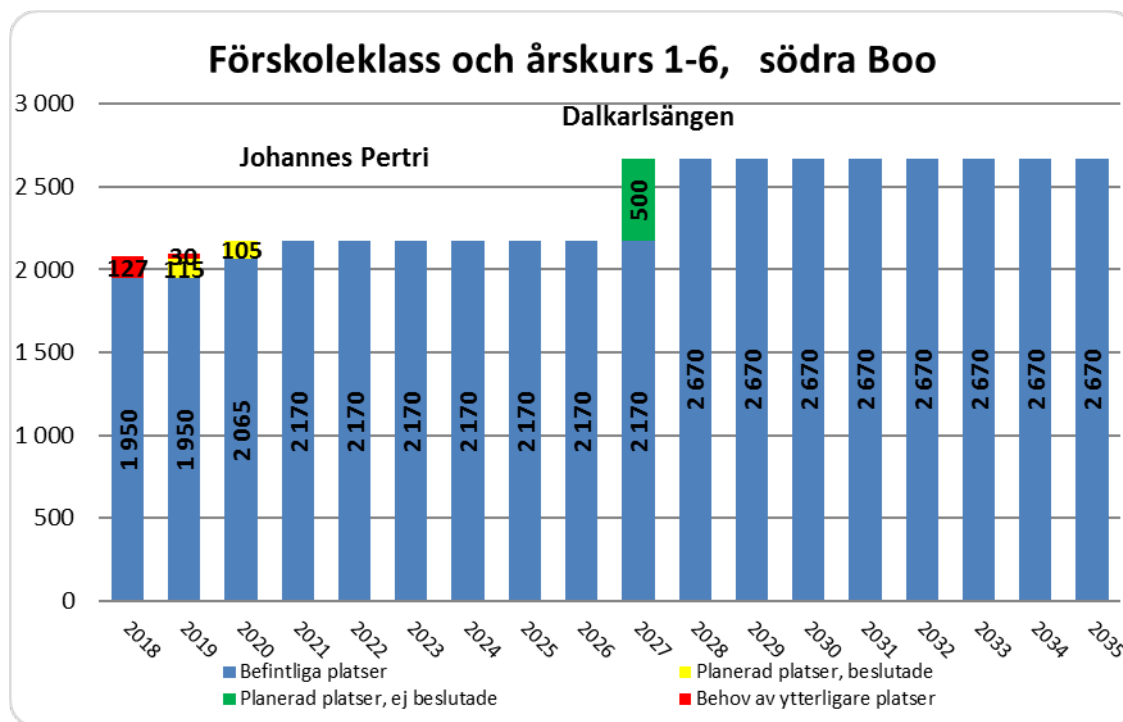
Förskola - östra Sicklaön

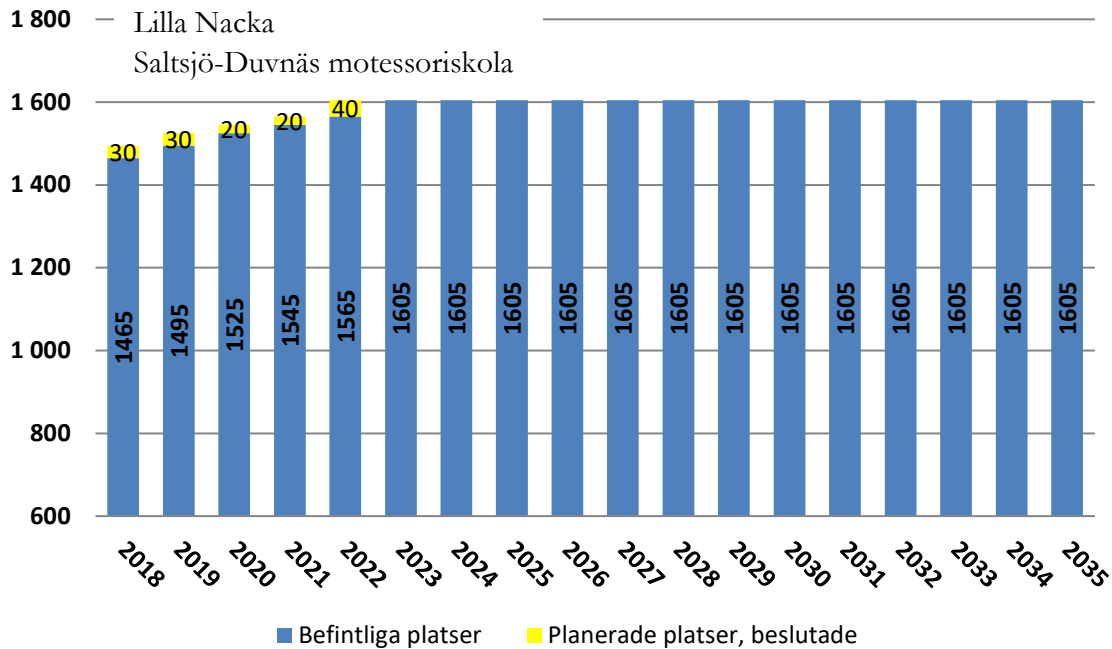
Förskola - västra Sicklaön

Förskoleklass och årskurs 1-6, östra Sicklaön

Förskoleklass och årskurs 1-6, västra Sicklaön

